

Национални дан без дуванског дима, 31. јануар 2017. године обележен је у Дому здравља Лозница у уторак, 31.01.2017. акцијом у холу испред Превентивног центра Опште медицине изложбом свих досадашњих плаката и поделом штампаног материјала. Црвени крст Лозница и овај пут подржао је активности здравствених радника па су сви непушачи добијали на поклон по једну црвену јабуку, као симбол здравог живота.

Пушење дувана је значајна претња здрављу и водећи је фактор ризика за велики број незаразних болести. Дувански дим убија шест милиона људи сваке године и повећава ризик настанка болести срца, инфаркта и мозданог удара, обољења дисајних путева, рака плућа и других малигних болести.

У циљу мобилисања појединаца и заједнице за активан однос у сузбијању проблема изазваних пушењем и изложености дуванском диму, у Србији се традиционално 31. јануара обележава Национални дан без дуванског дима. Ове године, овај значајан датум из Календара здравља се обележава под слоганом „Одрасли пуше и мене гуше”.

Активности спроведене током обележавања Националног дана без дуванског дима 2017. године треба да укажу стручној и широј јавности на потребу доследне примене Закона о заштити становништва од изложености дуванском диму и његовог унапређења како би се увела потпуна забрана пушења без изузетака, укључујући и све угоститељске објекте. У оквиру обележавања Националног дана без дуванског дима потребно је скренути пажњу јавности на употребу електронских цигарета које представљају нов изазов у контроли дувана- истакао је овом приликом др Дарко Тешмановић.

Потреба унапређења постојеће законске регулативе проистиче из чињенице да не постоји безбедан ниво излагања дуванском диму. Одвојени простор за пушаче и непушаче као ни посебне просторије за пушење, чак и када имају своју вентилацију, нису ефикасно решење и не пружају заштиту. Поред тога, изложеност дуванском диму

представља професионални ризик за угоститељске раднике коме су они изложени у радном времену, а и њима потребно обезбедити здраву и безбедну радну средину.

Ниједна научна студија није утврдила негативан економски утицај закона који забрањују пушење на јавним и радним местима. Истраживања су показала да овакви закони имају неутралан или позитиван утицај на пословање угоститељских објеката и свуда су добро прихваћени након што се усвоје и примене.

Изложеност дуванском диму у загађеном радном и јавном простору и код непушача мо

же да изазове многе малигне болести, болести срца или болести плућа, Ефикасна заштита од изложености дуванском диму захтева потпуну елиминацију дуванског дима, јер само окружење 100% без дуванског дима може да заштити људе од штетног дејства састојака дуванског дима.

Електронске цигарете

Често се, од стране произвођача и продаваца, као помоћ при одвикавању од пушења или здравија алтернатива пушењу рекламирају електронске цигарете и слични уређаји за ослобађање никотина.

Међутим, не постоје довољно добри докази који би потврдили да ли су електронске цигарете добро средство за одвикавање од пушења. Светска здравствена организација препоручује да пушаче треба охрабрити да престану да пуше уз помоћ тестираних метода.

Никотин, без обзира на начин уношења у организам, изазива зависност и штетно утиче на развој мозга.

Посебно је важно заштити младе особе од употребе електронске цигарете јер

електронске цигарете које садрже никотин такође могу изазвати зависност. У Србији је скоро 60% ученика 13–15 година старости чуло или видело рекламе или промоције електронске цигарете на телевизији, радију, интернету или у апотеци у претходних 30 дана.

Услед јаког маркетиншког притиска, сваки десети становник Србије старости 18–64 године је већ пробао електронску цигарету.

Мањи број штетних материја у електронској цигарети ни у ком случају не треба да буде оправдање за њихово коришћење посебно због чињенице да су последице дугорочног коришћења електронских цигарета још увек непознате и стога се не може ни у ком случају тврдити да су безбедне.

Заступљност пушења и изложеност дуванском диму у Србији

Подаци из Европског школског истраживања о употреби алкохола и дрога (ЕСПАД) из 2011. године показују да 20% ученика старости 16 година пуши, а да је 41% пробало цигарете.

Подаци из Истраживања здравља становништва Србије из 2013. године показују да 34,7% одраслог становништва пуши свакодневно или повремено, односно, 37,9% мушкараца и 31,6% жена. Више од половине одраслог становништва Србије (54,4%) било је изложено дуванском диму у затвореном простору.

Подаци из Глобалног истраживања о употреби дувана код младих старости 13–15 година у Србији 2013. године показују да бар један од 10 ученика сада пуши цигарете (13%), девојчице (13,3%) нешто чешће него дечаки (12,7%). Резултати овог истраживања указују и на високу изложеност младих дуванском диму јер је 63,4% ученика изложено дуванском диму у својој кући, а 61% у затвореним јавним просторима.

Резултати истраживања о ефектима примене Закона о заштити становништва од изложености дуванском диму

У Републици Србији је од 2010. године на снази Закон о заштити становништва од изложености дуванском диму којим се уређују мере ограничења употребе дуванских производа ради заштите становништва од излагања дуванском диму, контрола забране пушења и надзор над спровођењем овог закона.

Канцеларија за превенцију пушења Института за јавно здравље Србије је спровела шест истраживања јавног мњења којима је обухваћен национално репрезентативан узорак пунолетних грађана Србије. Подаци последњег, шестог таласа истраживања спроведеног у новембру 2014. године показују да сваки други пушач има жељу да престане да пуши. Као главну препреку за престанак пушења 72% пушача наводи исувише јаку навику, а 22% подстицај околине.

Процент пушача код којих је ограничење могућности пушења на јавним местима утицао на пушачке навике тј. оних који су смањили број попушених цигарета у току дана, повећао се са 11% колико је износио у 2011. години на 14% у 2014. години. У 44% домаћинстава је пушење свуда дозвољено, у 31% је дозвољено само у неким просторијама, док само у 13% домаћинстава пушење није нигде дозвољено.

На местима где излазе дуванском диму је било изложено 64% становништва, што је пораст у односу а 2012. годину када је 58% становништва било изложено дуванском диму на овим местима. Бележи се пораст изложености и на радном месту са 22% у 2012. години на 29% у 2014. години, али и у школама и на факултетима са 4% у 2012. години на 7% у 2014. години.

Више од половине одраслог становништва наводи да им изложеност дуванском диму на местима где се излази смета тј. 39% наводи да им смета, а 15% да им много смета.

Највећи број испитаника је обавештен о штетном утицају пушења цигарета тако да девет од десет становника заступа ставове о томе да је пушење узрочник малигних болести, можданих удара и срчаних напада, да пушачи треба да воде рачуна где ће запалити цигарету и да је дувански дим штетан и за непушаче који удишу дувански дим у околини.

Национални дан без дуванског дима

Written by Valentina Petrovic

Tuesday, 31 January 2017 21:13 -

Више од половине становништва (60%) има став да су електронске цигарете штетне по здравље, док 26% не зна тј. нема став о томе. Више од половине становништва (53%) подржава измену законске регулативе којом би пушење било забрањено у свим угоститељским објектима без изузетака. Будућност је у здравом окружењу!

Национални дан без дуванског дима

Written by Valentina Petrovic

Tuesday, 31 January 2017 21:13 -
